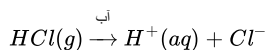

پاسخنامه تشریحی

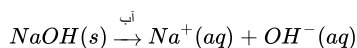
۱ - گزینه ۱ عبارت (ت) جمله را به درستی تکمیل نمی‌کند.

بررسی موارد:

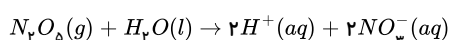
مورد (ب): طبق نظریه آرنیوس هیدروژن کلرید ($HCl(g)$) یک اسید است، زیرا پس از حل شدن در آب، یون‌های هیدروژن (H^+) و کلرید (Cl^-) تولید می‌کند و محلول هیدروکلریک اسید ($HCl(aq)$) را پدید می‌آورد.

مورد (پ): معادله بازی بودن سدیم هیدروکسید ($NaOH(s)$) به صورت زیر است و این یک باز آرنیوس است، زیرا پس از حل شدن در آب تولید یون هیدروکسید می‌نماید.

مورد (ت): معادله اسیدی بودن $N_2O_5(g)$ به صورت زیر است:

۲ - گزینه ۴ فرمول شیمیایی آهن (III) اکسید آب پوشیده $Fe_2O_3 \cdot 3H_2O$ است.

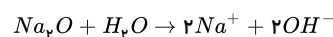
$$Fe \text{ درصد جرمی} = \frac{2(56)}{214} \times 100 = 52,3$$

اکسید آهن به عنوان اکسید فلز خاصیت بازی دارد پس در محلول اسیدی بهتر حل می‌شود.

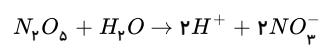
۳ - گزینه ۱ CuO ← نادرست، اکسید فلزهای واسطه در آب نامحلولند.

CO_2 ← نادرست، در آب به اسید ضعیف کربنیک اسید تبدیل می‌شود که به مقدار کمی یونیده می‌شود و تعداد کمی یون تولید می‌کند.

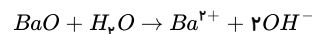
Na_2O ← نادرست، براساس واکنش زیر هر مول سدیم اکسید در آب ۴ مول یون تولید می‌کند.

N_2O_5 ← نادرست، براساس واکنش زیر هر مول دی نیتروژن پنتاکسید ۴ مول یون تولید می‌کند.

BaO ← درست، براساس واکنش زیر هر مول باریم اکسید در آب ۳ مول یون تولید می‌کند.

۴ - گزینه ۲ گزاره‌های «ب» و «ت» نادرست هستند.

«ب»: آرنیوس معتقد بود که اسیدها و بازها هنگام حل شدن در آب، به‌طور جزئی یا کامل شکسته می‌شوند و یون پدید می‌آورند.

«ت»: اغلب میوه‌ها دارای اسیدند و pH آن‌ها کمتر از ۷ است.

۵ - گزینه ۲ فقط عبارت «ب» صحیح است.

بررسی سایر عبارات:

(آ) اغلب فلزها با اسیدها واکنش می‌دهند.

(پ) شیمی‌دان‌ها اول با ویژگی‌های اسیدها و بازها آشنا بودند و سپس ساختار آن‌ها را شناسایی کردند.

(ت) $HCl(g)$ از نظر آرنیوس اسید است، چون ضمن حل شدن در آب یون H^+ تولید می‌کند.

۶ - گزینه ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

«۱»: یک اسید آرنیوس هنگام انحلال در آب غلظت یون هیدروژن (هیدرونیوم) را افزایش می‌دهد.

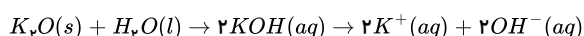
«۲»: یک باز آرنیوس هنگام انحلال در آب غلظت یون هیدروکسید را افزایش می‌دهد.

«۴»: براساس مدل آرنیوس می‌توان اسید یا باز بودن یک محلول را تشخیص داد اما نمی‌توان درباره میزان اسیدی یا بازی بودن یک محلول اظهار نظر کرد.

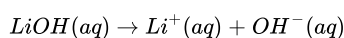
۷ - گزینه ۳ بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: کاغذ pH در محیط بازی آبی رنگ می‌شود.

اسیدهای فلزی، باز آرنیوس هستند. این مواد هنگام انحلال با آب واکنش می‌دهند و هیدروکسید فلز تولید می‌کنند. با جدا شدن یون‌های هیدروکسید فلز در آب، غلظت یون OH^- زیاد می‌شود.

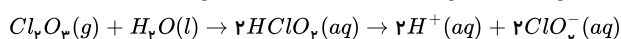
گزینه «۲»: در محلول بازی غلظت یون هیدروکسید بیشتر از غلظت یون هیدرونیوم است.

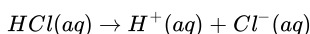
یون OH^- آزاد کرده پس باز آرنیوس است.

گزینه «۳»: در محلول‌های اسیدی غلظت یون هیدرونیوم بیشتر از غلظت یون هیدروکسید است.

اسیدهای نافلزی، اسید آرنیوس هستند. این مواد هنگام انحلال با آب واکنش می‌دهند و فرآورده واکنش به‌صورت یونی در آب حل می‌شود و غلظت یون H^+ را زیاد می‌کند.

گزینه «۴»:

یون H^+ تولید کرده پس اسید آرنیوس است.

۸ - گزینه ۴ بررسی موارد نادرست:

«ب»: اسیدها با اغلب فلزها واکنش می دهند نه تمام آن ها.

«پ»: صابون جامد نمک سدیم اسیدهای چرب و صابون مایع نمک پتاسیم یا آمونیوم اسیدهای چرب است.

۹ - گزینه ۲ بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «ا»: نادرست است. برای کاهش میزان اسیدی بودن خاک به آن آهک می افزایند.

گزینه «۳»: نادرست است. آشنایی با ویژگی ها و واکنش های میان اسیدها و بازها مدت ها پیش از شناخت ساختار آن ها انجام شد.

گزینه «۴»: نادرست است. اغلب میوه ها دارای اسیدند و در آن ها $[H_3O^+] > [OH^-]$ است.

۱۰ - گزینه ۱ افزودن آهک و آمونیاک به خاک باعث کاهش میزان اسیدی بودن و افزایش pH خاک می گردد.

۱۱ - گزینه ۳ محیط های بازی، رنگ کاغذ pH را آبی می کنند.

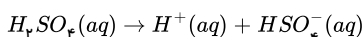
۱۲ - گزینه ۴ اتانول (C_2H_5OH) در آب به صورت کاملاً مولکولی حل می شود و نمی تواند در آب تولید یون $OH^-(aq)$ نماید بنابراین نمی تواند باز آرنیوس باشد.

۱۳ - گزینه ۲ اسید به ماده ای گفته می شود که هنگام انحلال در آب غلظت یون هیدروژن (H^+) را افزایش دهد.

یون H^+ در آب به شکل H_3O^+ یافت می شود.

باز به ماده ای گفته می شود که هنگام انحلال در آب غلظت یون هیدروکسید (OH^-) را افزایش دهد.

۱۴ - گزینه ۳

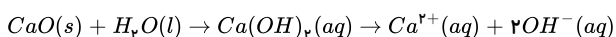

در آب، یون H^+ آزاد کرده پس یک اسید آرنیوس است.

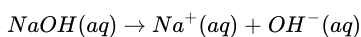
بررسی سایر گزینه ها:

«ا»: به طور کلی اکسیدهای نافلزی اسید آرنیوس هستند به جز NO ، NO_2 و CO که به شکل مولکولی در آب حل می شوند.

«ب»: اکسیدهای فلزی گروه ۱ و ۲ به جز BeO باز آرنیوس هستند. این مواد انحلال شیمیایی دارند. ابتدا با آب واکنش می دهند و فرآورده واکنش در آب یون تولید می کند و غلظت یون OH^- را افزایش می دهد.

«۴»:

غلظت یون OH^- را افزایش می دهد.

۱۵ - گزینه ۱ «الف»: میزان رسانایی محلول اسیدهای مختلف با یکدیگر متفاوت است.

«ب»: کاغذ pH در محیط های اسیدی قرمز و در محیط های بازی آبی می شود.

«پ»: به موادی که انحلال آن ها در آب باعث افزایش غلظت یون هیدروژن (H^+) می شود، اسید آرنیوس گفته می شود. اکسیدهای نافلزی (به جز CO ، NO و NO_2) اسید آرنیوس هستند ولی

در مولکول آن ها هیدروژن وجود ندارد و برعکس موادی مانند CH_4 با این که در ساختار خود هیدروژن دارند ولی اسید نیستند.

«ت»: به موادی که انحلال آن ها در آب باعث افزایش غلظت یون هیدروکسید (OH^-) می شود، باز آرنیوس گفته می شود. اکسیدهای فلزی باز آرنیوس هستند ولی در ساختار آن ها OH^- وجود

ندارد.

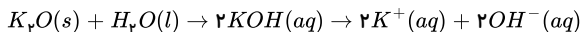
از طرفی الکل ها در ساختار خود OH دارند اما باز آرنیوس نیستند چون در آب OH^- تولید نمی کنند.

۱۶ - گزینه ۱ کاغذ pH در محیط اسیدی به رنگ قرمز و در محیط بازی به رنگ آبی درمی آید.

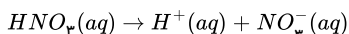
بررسی موارد:

«الف»: اغلب اکسیدهای فلزی گروه ۱ و ۲، باز آرنیوس هستند. این اکسیدها به صورت شیمیایی در آب حل می شوند. یعنی با آب واکنش می دهند و یون OH^- را آزاد می کنند. محلول این ماده

کاغذ pH را به رنگ آبی درمی آورد.

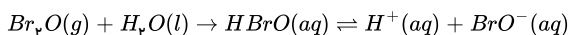
«ب»:

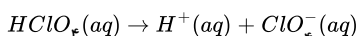
یون H^+ آزاد کرده پس اسید آرنیوس است و کاغذ pH در محلول آن قرمز می شود.

«پ»: اکسیدهای نافلزی، اسید آرنیوس هستند. این اکسیدها در آب به صورت شیمیایی حل می شوند و فرآورده واکنش به صورت یونی در آب حل می شود و یون H^+ را آزاد می کند. محلول این ماده

کاغذ pH را به رنگ قرمز درمی آورد.

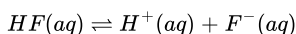

«ت»:

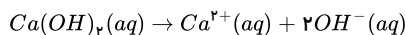

یون H^+ آزاد کرده پس اسید آرنیوس است و کاغذ pH در محلول آن قرمز می شود.

۱۷ - گزینه ۲ گزینه «ا»:

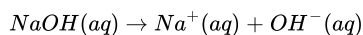
یون H^+ تولید کرده است پس یک اسید آرنیوس است. کاغذ pH در محیط اسیدی به رنگ قرمز درمی آید.
گزینه ۲: اسیدها و بازها هنگام انحلال در آب یون تولید می کنند و محلول آن ها رسانای جریان الکتریکی است.
گزینه ۳: اغلب اکسیدهای نافلزی، اسید آرنیوس هستند. کاغذ pH در محلول اسیدها به رنگ قرمز در می آید.
گزینه ۴:

یون OH^- آزاد کرده پس باز آرنیوس است.

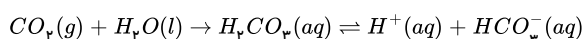
۱۸ - گزینه ۱ کاغذ pH در محیط بازی، آبی می شود.

گزینه ۱:

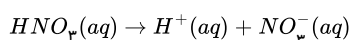

یون OH^- آزاد شده پس محلول یک باز آرنیوس است و کاغذ pH را آبی می کند.

گزینه ۲: اکسید نافلزی، اسید آرنیوس است. این اکسیدها انحلال شیمیایی دارند و با آب واکنش می دهند و فرآورده واکنش به صورت یونی در آب حل می شود. محلول اسیدی کاغذ pH را قرمز می کند.

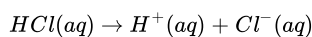

گزینه ۳:

یون H^+ آزاد کرده پس اسید آرنیوس است و کاغذ pH را قرمز می کند.

گزینه ۴:

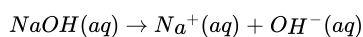
یون H^+ آزاد کرده پس اسید آرنیوس است و کاغذ pH را قرمز می کند.

۱۹ - گزینه ۴ در محلول های اسیدی غلظت یون H^+ (H_3O^+) بیشتر از غلظت یون OH^- است.

در محلول های بازی غلظت یون OH^- بیشتر از غلظت یون H^+ (H_3O^+) است.

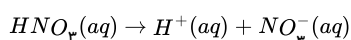
بررسی گزینه ها:

گزینه ۱:

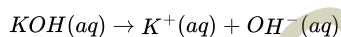
OH^- آزاد کرده پس یک باز آرنیوس است و $[H^+] < [OH^-]$.

گزینه ۲:

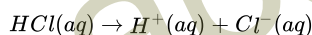
H^+ تولید کرده پس یک اسید آرنیوس است و $[H^+] > [OH^-]$.

گزینه ۳:

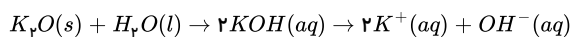
OH^- آزاد کرده پس یک باز آرنیوس است و $[H^+] < [OH^-]$.

گزینه ۴:

H^+ تولید کرده پس اسید آرنیوس است و $[H^+] > [OH^-]$.

۲۰ - گزینه ۴ اغلب اکسیدهای فلزی، گروه ۱ و ۲ باز آرنیوس هستند. این مواد هنگام انحلال با آب واکنش می دهند و فرآورده واکنش به صورت یونی در آب حل می شود و غلظت یون هیدروکسید را افزایش می دهد.

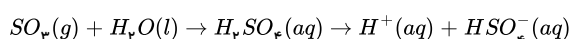

در محلول بازها، غلظت یون هیدروکسید بیشتر از غلظت یون هیدرونیوم است.

کاغذ pH در محیط بازی آبی رنگ می شود.

۲۱ - گزینه ۳ بررسی سایر گزینه ها:

۱: اکسیدهای نافلزی، اسید آرنیوس هستند. این مواد به صورت شیمیایی در آب حل می شوند. فرآورده واکنش این اسیدها با آب به صورت یونی در آب حل می شود و غلظت یون H^+ را زیاد می کند.

۲: افزایش دما قدرت پاک کنندگی صابون را افزایش می دهد.

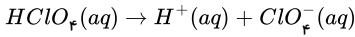
۴: کلوتیدها و محلول ها پایدار هستند ولی سوسپانسیون ها ناپایدار هستند و ته نشین می شوند.

۲۲ - گزینه ۲ گزاره های «ب» و «ت» نادرست هستند.

ب: صابون گوگردار برای از بین بردن جوش صورت و قارچ های پوستی استفاده می شود.

ت: قدرت پاک کنندگی صابون از روی پارچه نخی بیشتر از پارچه پلی استر است.

۲۳ - گزینه ۱ قسمت آنیونی در پاک کننده های غیرصابونی یون SO_3^- است.

یون H^+ آزاد کرده پس اسید آرنیوس است.

۲۴ - گزینه ۳ CO_2 و SO_3 اکسید اسیدی می‌باشند و افزودن آن‌ها به آب منجر به انجام واکنش شده و به ترتیب تشکیل کربنیک اسید (H_2CO_3) و سولفوریک اسید (H_2SO_4) می‌دهند که باعث افزایش یون هیدرونیوم می‌گردد.

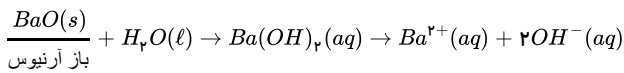
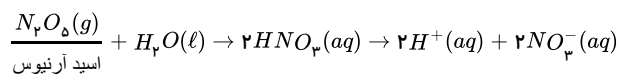
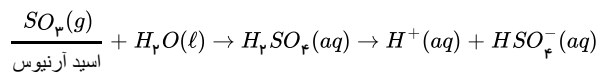
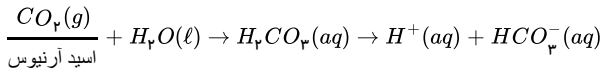
۲۵ - گزینه ۳ ماده‌ای که رنگ کاغذ pH را سرخ می‌کند، خاصیت اسیدی دارد.

اسیدها با اغلب فلزها واکنش می‌دهند و در تماس با پوست، سوزش ایجاد می‌کنند. اسیدهای خوراکی مزه ترش دارند.

۲۶ - گزینه ۴ بر اثر حل شدن اکسیدهای نافلزی در آب غلظت یون هیدرونیوم افزایش پیدا می‌کند و به آنها اکسیدهای اسیدی می‌گویند و اسید آرنیوس هستند.

بر اثر حل شدن اکسیدهای فلزهای قلیایی و قلیایی خاکی در آب غلظت یون هیدروکسید افزایش پیدا می‌کند و به آنها اکسیدهای بازی می‌گویند و باز آرنیوس هستند.

BaO یک اکسید فلزی است و یک باز آرنیوس محسوب می‌شود.

۲۷ - گزینه ۲ فقط مورد سوم نادرست است: گاز هیدروژن کلرید یک اسید آرنیوس به شمار می‌رود؛ زیرا در آب سبب افزایش غلظت یون هیدرونیوم می‌شود.

۲۸ - گزینه ۳ (آ) نادرست، بازها در سطح پوست همانند صابون احساس لیزی ایجاد می‌کنند و به آن آسیب می‌رسانند.

(ب) درست. برای کاهش میزان اسیدی بودن خاک می‌توان به آن آمونیاک (که یک ماده بازی است) اضافه نمود.

(پ) نادرست. زندگی بسیاری از آبزیان به pH آب وابسته است.

(ت) نادرست. آرنیوس نخستین دانشمندی بود که اسیدها و بازها را بر یک مبنای علمی توصیف کرد.

۲۹ - گزینه ۲ (الف) به فرایندی که در آن یک ترکیب مولکولی در آب به یون‌های مثبت و منفی تبدیل می‌شود، یونش می‌گویند.

(پ) در همه اسیدهای تک پروتون دار (قوی و ضعیف) تعداد یون‌های هیدرونیوم و آنیون حاصل از یونش اسید با هم برابر است.

۳۰ - گزینه ۱ $HCl(g)$ هیدروژن کلرید نام دارد و سبب افزایش غلظت یون هیدرونیوم در آب می‌شود.

برخی اکسیدهای فلزی با آب واکنش می‌دهند و رنگ کاغذ pH را به دلیل افزایش غلظت هیدروکسید، آبی می‌کنند. BaO یک باز آرنیوس است و باعث افزایش غلظت یون هیدروکسید در آب می‌شود.